

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “БУЛИНКО ПРОТИ УКРАЇНИ”

(ЗАЯВА № 74432/01)

РІШЕННЯ

Страсбург

21 червня 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі “Булінко проти України”

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

- п. Ж.-П. Коста, *Голова*,
- п. Р. Тюрмен,
- п. В. Буткевич,
- п. М. Угрехелідзе,
- п. Е. Фура-Сендстрьом,
- п. Д. Йоченє,
- п. Д. Поповіч, *судді*,

та пані С. Доллє, *секретар секції*,

після обговорення в нарадчій кімнаті 31 травня 2005 року,
вносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 74432/01), поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі — Конвенція) громадянкою України Раїсою Петрівною Булінко (далі — заявниця) 18 січня 2001 року.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений Уповноваженими — пані Валерією Лутковською, яку змінила пані Зоряна Бортновська.

3. Заява була передана до Другої Секції Суду (п. 1 правила 52 Регламенту Суду). Зі складу секції була створена палата в порядку, встановленому п. 1 правила 26 Регламенту, яка розглядала справу (п. 1 статті 27 Конвенції).

4. Скарга заявниці за п. 1 ст. 6 Конвенції щодо невиконання рішення Торезького міського суду від 7.08.2000 р. була направлена на комунікацію з Урядом-відповідачем 9 травня 2003 року. Того ж дня Суд вирішив, що може бути застосовано п. 3 ст. 29 Конвенції і прийнятність та суть скарги будуть розглядатись разом.

5. І заявниця, і Уряд подали свої зауваження щодо прийнятності та суті (Правило 54-А).

ФАКТИ

6. Заявниця народилась в 1935 році і постійно проживає у м. Торез Донецької області.

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

7. 30 листопада 2000 року заявниця була звільнена з Державної холдингової компанії “Торезантрацит” (далі — “ДХК”).

8. У липні 2000 року заявниця порушила провадження у Торезькому міському суді проти ДХК з метою повернути заробітну плату, належну їй.

9. 7 серпня 2000 року Торезький міський суд задовольнив її вимоги та зобов’язав ДХК сплатити заявниці 2379,761 грн компенсації.

10. 14 червня 2001 року Торезький відділ Державної виконавчої служби повідомив заявницю, що рішення від 7 серпня 2000 року не може бути виконане у зв'язку з нестачею коштів у ДХК.

11. 10 жовтня 2002 року заявниця повідомила Суд, що рішення від 7 серпня 2000 року залишається невиконаним.

12. Уряд стверджував, що між 9 листопада 2000 року та 15 квітня 2003 року державним виконавцем було здійснено 8 перевірок рахунків компанії та встановлено, що кошти для виконання рішення відсутні. Уряд також зазначав, що державними виконавцями було виконано 92 виконавчих листи щодо стягнення заборгованості з ДХК на загальну суму 213,5262 грн.

13. 2 липня 2003 року заявниця отримала 2379,763 грн відповідно до рішення від 7 серпня 2000 року.

14. 3 червня 2003 року виконавче провадження щодо виконавчого листа заявниці було закінчено, оскільки сума, присуджена заявниці рішенням суду, була сплачена.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

15. Національне законодавство та практика викладені у рішенні «Ромашов проти України» (№ 67534/01, пп. 16-18, від 27.07.2004 р.).

ПРАВО

16. Заявниця стверджувала, що невиконання рішення, винесеного на її користь, становить порушення, яка передбачає таке:

ст. 3 Конвенції

“Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню”.

17. Заявниця скаржилася на рабство, посилаючись на п. 1 ст. 4 Конвенції, яка передбачає таке:

п. 1 ст. 4 Конвенції

“Ніхто не може триматись в рабстві або в підневільному стані”.

18. Далі заявниця скаржилась на неспроможність державних органів виконати рішення від 7.08.2000 р. в належний строк. Вона стверджувала про порушення п. 1 ст. 6 Конвенції, який передбачає таке:

п. 1 ст. 6 Конвенції

“Кожен при вирішенні спору щодо його цивільних прав і обов'язків (...) має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом. (...)”.

I. ПРИЙНЯТНІСТЬ

A. Скарги за статтею 3 Конвенції

19. Суд вирішував вже у багатьох випадках, що ст. 3 Конвенції закріплює одну з фундаментальних цінностей демократичного суспільства. Заборона тортур та нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання є категоричною і не залежить від поведінки потерпілого (див. серед інших рішення у справах «В.

проти Сполученого Королівства», № 24888/94, п. 69, ЄСПЛ 1999-IX, «Лабіта проти Італії», № 26772/95, п. 119, ЄСПЛ 2000-IV).

20. Проте, Суд встановив, що у цій справі немає доказів того, що тривале невиконання рішення, винесеного на користь заявниці, становить нелюдське або таке, що порушує гідність поводження.

21. Відповідно, ця частина заяви є очевидно необґрунтованою і має бути відхилена відповідно до пп. 3 та 4 ст. 35 Конвенції.

Б. Скарга заявниці за пунктом 1 статті 4 Конвенції

22. Суд зазначає, що твердження заявниці щодо пункту 1 статті 4 Конвенції ґрунтується на тому факті, що вона не отримала винагороду за виконану нею роботу. Далі Суд зауважує, що заявниця виконувала її роботу добровільно, а її право на винагороду ніколи не заперечувалось. Таким чином, спір включає цивільні права та обов'язки, при цьому не торкається будь-яких елементів рабства в сенсі цього положення.

23. За цих обставин Суд вважає, що у цій частині заява є також очевидно необґрунтованою і має бути відхилена відповідно до пп. 3 та 4 ст. 35 Конвенції (див ухвалу у справі «Сокур проти України», № 29439/02, від 26 листопада 2002 року).

Стаття І.

В. Скарги заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції

24. Уряд стверджував, що заявниця не може більше вважатися жертвою порушення Конвенції, оскільки вона отримала всю суму заборгованості за рішенням суду. Також Уряд зазначав, що заявниця не вичерпала національні засоби захисту стосовно діяльності Державної виконавчої служби та прискорення виконавчого провадження.

25. Заявниця не погодилась з цим твердженням.

26. Суд зазначає, що ці заперечення вже відхилялись у ряді рішень Суду (див., серед інших, згадане вище рішення у справі «Ромашов проти України», № 67534/01, пп. 23-33, від 27.07.2004 р.). У цих справах Суд встановив, що заявник залишається жертвою порушення його прав, гарантованих ст. 6 § 1 Конвенції, відносно періоду, протягом якого рішення, на невиконання якого він скаржився, залишалось невиконаним та що заявниця була позбавлена можливості використання засобу захисту, запропонованого Урядом. Суд не знаходить підстав відрізнити ці висновки від висновків попередніх справ та, також, відхиляє зауваження Уряду. Відповідно, Суд відхиляє попередні зауваження Уряду щодо прийнятності і проголошує цю частину скарги заявниці прийнятною.

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ КОНВЕНЦІЇ

27. Уряд повторював, що у цій справі не було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції з огляду на виконання рішення. Уряд вважав, що строк, протягом якого рішення було виконано, був розумним. Більше того, причиною невиконання рішення було складне фінансове становище в державі. Державна виконавча служба вживала всіх заходів, передбачених законодавством для виконання рішення.

28. Заявниця не погодилась з цим твердженням.

29. Суд зауважує, що рішення суду від 7 серпня 2000 року залишалось невиконаним тривалий період часу. Зокрема, рішення залишалось частково невиконаним до 3 липня 2003 року, коли виконавче провадження було закінчено. Суд також зазначає, що рішення було виконане повністю лише після направлення на комунікацію заяви до держави-відповідача.

30. Суд вважає, що з огляду на неспроможність протягом 2 років та майже 11 місяців вжити необхідних заходів для виконання рішення державні органи позбавили п. 1 ст. 6 Конвенції його сенсу. Суд також визнав у цій справі очевидну затримку у виконанні рішення з дати, коли виконавче провадження було відкрито, до дати, коли рішення було виконано, і Уряд не надав будь-яких виправдань такій затримці (див. рішення у справі «Шмалько проти України» від 20.07.2004 р., № 60750/00, п. 45).

31. Відповідно, у цій справі було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

III ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

32. Стаття 41 Конвенції передбачає:

“Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє законодавство відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову сатисфакцію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію”.

А. Шкода

33. Заявниця просила відшкодувати матеріальну шкоду у розмірі, пов'язаному з сумою, що належить їй відповідно до рішення суду. Далі вона просила нематеріальну шкоду в сумі 25 000 грн (4000 ЄВРО).

34. Уряд не погодився з вимогами заявниці як такими, що є безпідставними.

35. Суд не знаходить причинного зв'язку між констатованим порушенням та заявленою вимогою заявниці щодо матеріальної шкоди. Проте об'єктивно оцінюючи ситуацію, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявниці 1500 ЄВРО з огляду на її вимоги щодо нематеріальної шкоди та витрати, понесені заявницею протягом підтримання заяви у Суді.

Б. Пеня

36. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського Центрального Банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скарги заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції прийнятними, решту скарг заявниці неприйнятними;

2. *Вирішує*, що у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

3. *Вирішує*, що

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці суму,

що складає 1000 ЄВРО (одна тисяча ЄВРО), як компенсацію за нематеріальну шкоду та витрати в судовому прова-дженні плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявниці; валюта платежу має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
(б) у випадку невикплати чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем належної заяв-ниці суми, на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Євро-пейського Центрального Банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку.

4. *Відхиляє* інші вимоги заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 21 червня 2005 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. Долле
Секретар Секції

Ж.-П. КОСТА
Голова